

ILMARINEN TAMMI-KESÄKUU 2015

Timo Ritakallio, toimitusjohtaja
Lehdistötilaisuus 11.8.2015

ILMARINEN

KESKEISIÄ HAVAINTOJA TOIMINTAYMPÄRISTÖSTÄ

Tammi–kesäkuu 2015

- Sijoitusympäristö muuttui hyvin haastavaksi osakekurssien heilahtelun ja pitkien korkojen nopean nousun takia
- Euroopan talouskehityksestä saatu joitakin positiivisia signaaleja
- Suomen talouden näkymä säilynyt edelleen vaatimattomana
- Euron arvon heikkeneminen suhteessa USA:n dollariin pysähtyi
- Kotimaisissa kiinteistösijoituksissa toimistotilojen vajaakäyttöaste pysyi korkeana

HAASTAVASSA MARKKINATILANTEESSA HYVÄ SJOITUSTUOTTO

Tammi–kesäkuu 2015

- Sijoitustuotto **6,2 %**
  - Osakesijoitusten tuotto **14,0 %**
  - Korkosijoitusten tuotto **0,8 %**
  - Kiinteistösijoitusten tuotto **3,0 %**
- Pitkän aikavälin tuotto hyvällä tasolla
  - Nimellistuotto **6,1 %**
  - Reaalituotto **4,3 %**
- Vakavaraisuus hyvällä tasolla

ILMARISEN TAMMI-KESÄKUU 2015

Tiivistelmä tunnusluvuista

	1.1.-30.6.2015	1.1.-30.6.2014	1.1. -31.12.2014
Vakuutusmaksutulo, milj. euroa	2 125	2 066	4 167
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. euroa	2 143	1 121	2 188
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle,%	6,2	3,4	6,8
	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Vastuvelka, milj. euroa	30 614	27 990	28 402
Vakavaraisuuspääoma, milj. euroa	9 087	7 536	7 904
% vastuuelasta ¹⁾	33,2	29,0	29,8
suhteessa vakavaraisuusrajan	2,4	1,9	2,0
Tasoisuusmäärä, milj. euroa	1 036	996	1 016
Eläkevarat, milj. euroa ²⁾	36 411	33 469	34 388
TyEL-palkkasumma, milj. euroa ³⁾	16 818	16 797	16 713
YEL-työtulosumma, milj. euroa ³⁾	1 523	1 489	1 482

1) Suhdeluku laskettu prosenttina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta

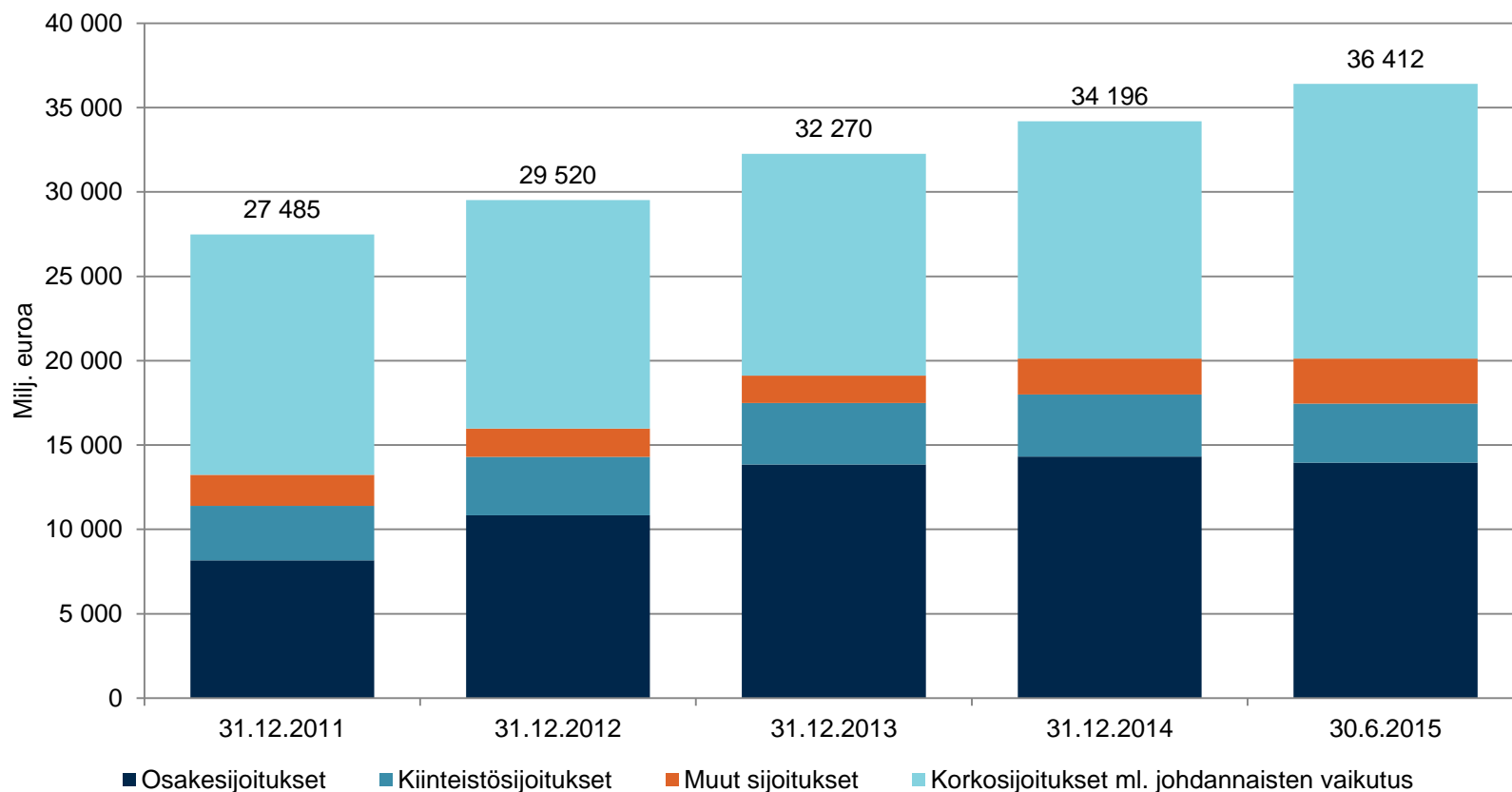
2) Vastuuelka + arvostuserot

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

SIJOITUSTEN MARKKINA-ARVO

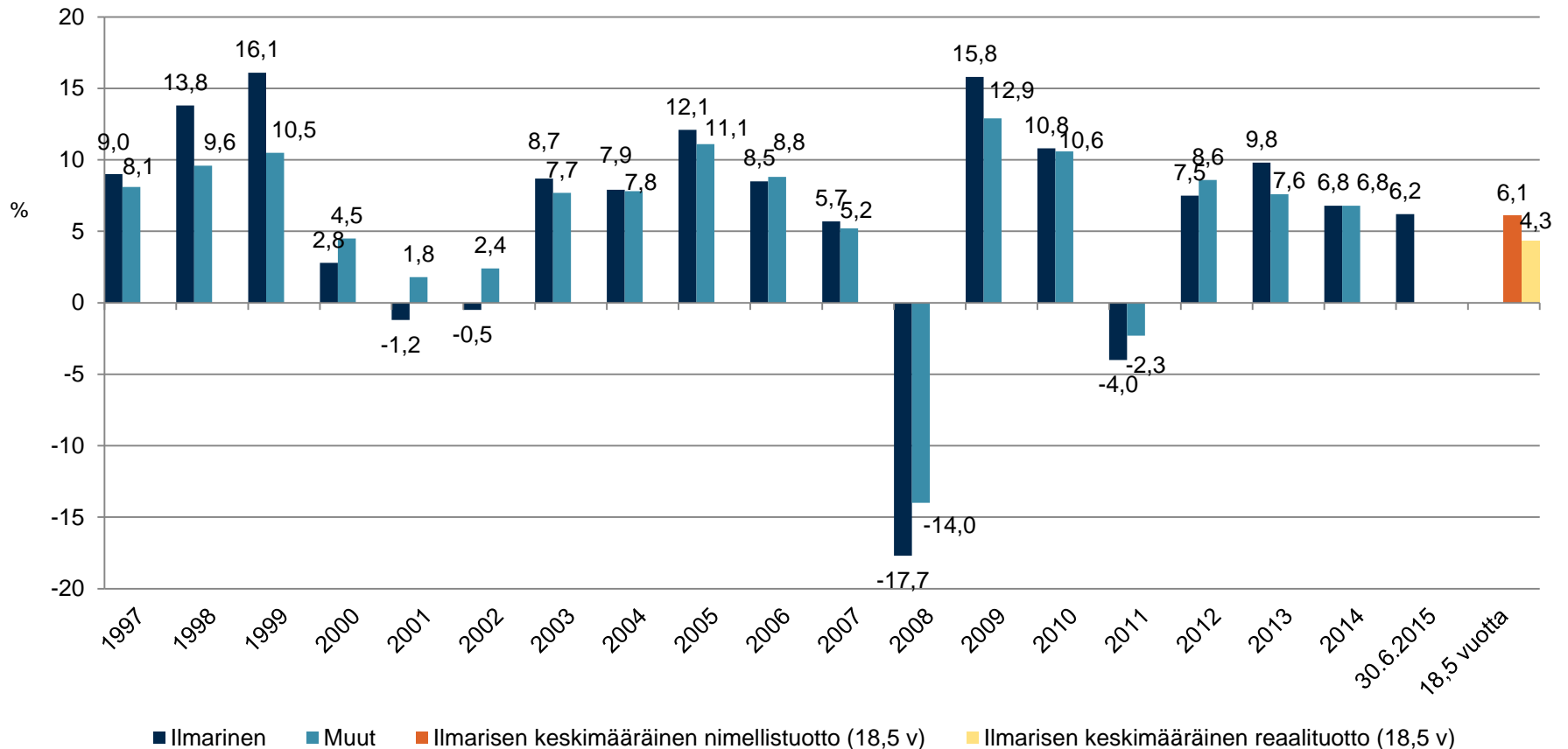
36,4 MILJARDIA EUROA

Sijoitusjakauma riskin mukaan

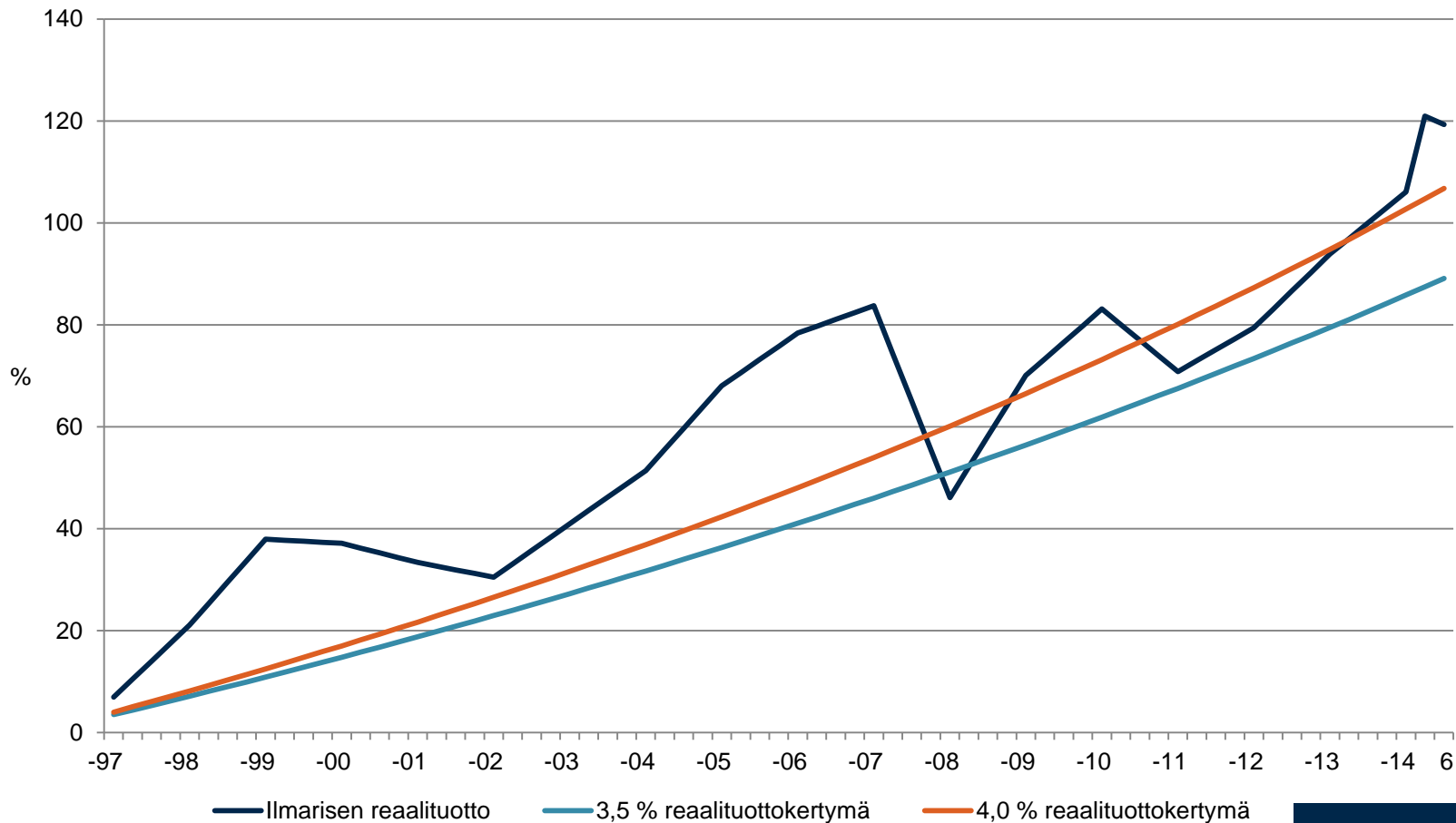
SIJOITUSTEN REAALITUOTTO PITKÄLLÄ AIKAVÄLILLÄ 4,3 %

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvin

PITKÄN AIKAVÄLIN REAALI- TUOTTO HYVÄLLÄ TASOLLA

Sijoitusten kumulatiivinen nettotuotto 1997–30.6.2015

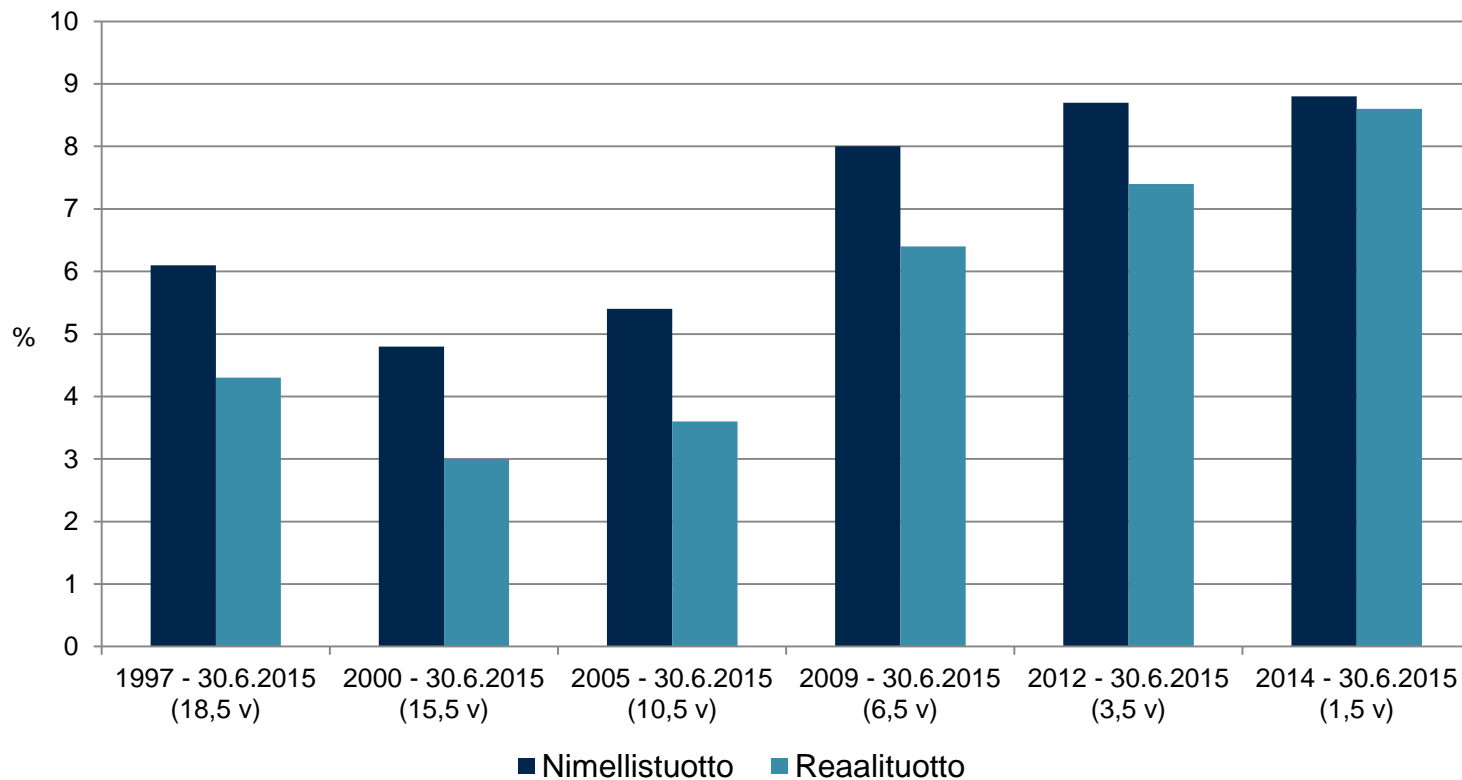
5 VUODEN REAALITUOTTO

4,8 PROSENTTIA

%	Ilmarinen	Suomalaiset osakkeet	Eurooppalaiset osakkeet	Euro valtionlainat	Euro yrityslainat
6/2015	6,2	11,9	13,4	-1,4	-1,5
2014	6,8	10,6	7,2	13,0	8,2
Keskituotto 5 vuodelta	6,5	11,8	12,6	5,3	4,9
Keskituotto 10 vuodelta	5,0	8,3	6,3	4,4	3,9
Keskituotto vuodesta 1997	6,1	9,9	7,1	5,3	5,0
Reaalikeskituotto 5 vuodelta	4,8	9,9	10,7	3,5	3,2
Reaalikeskituotto 10 vuodelta	3,2	6,4	4,4	2,5	2,1
Reaalikeskituotto vuodesta 1997	4,3	8,1	5,4	3,6	3,3

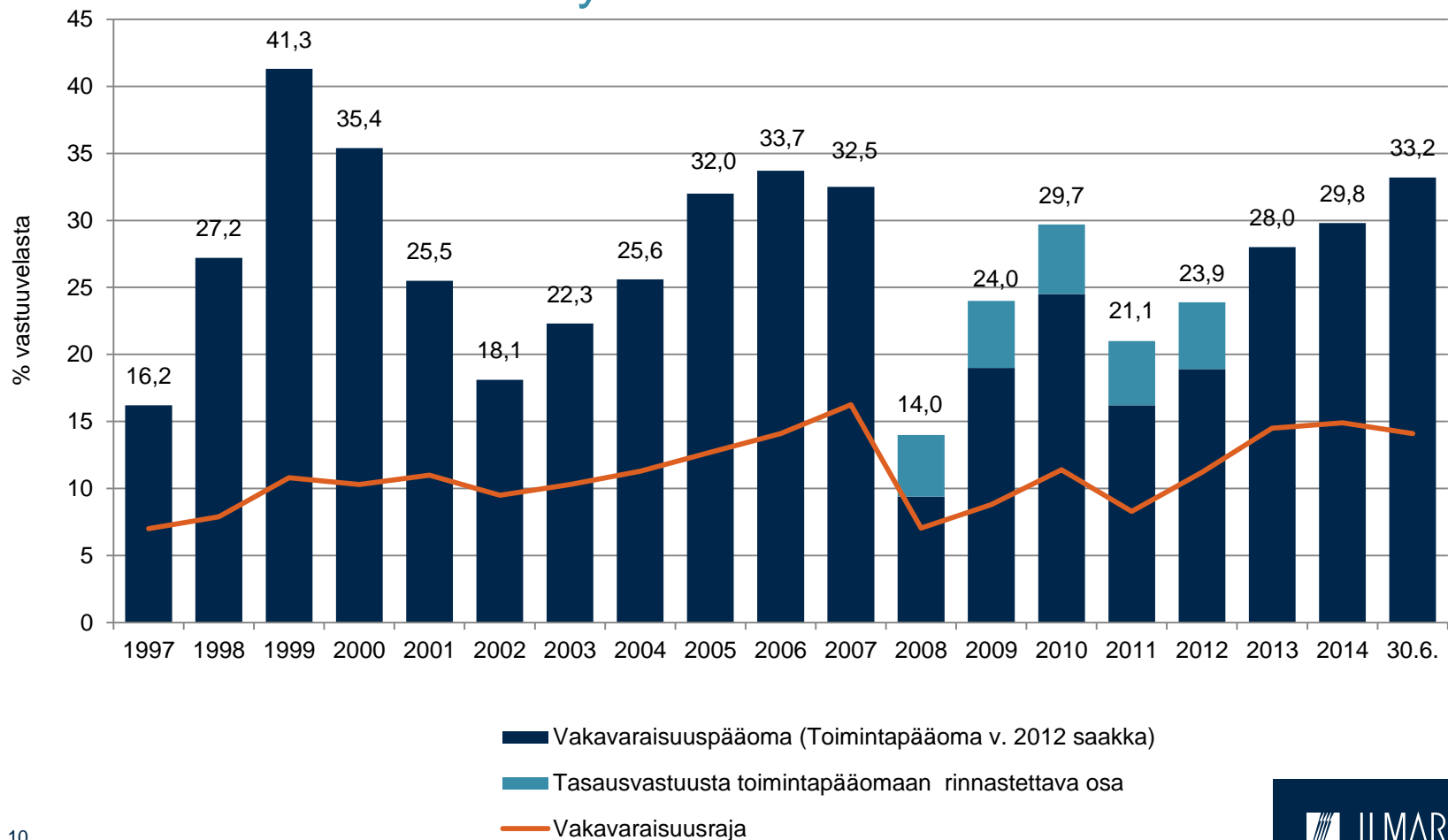

SIJOITUSTUOTOT VAIHTELEVAT RIIPPUEN AIKAPERIODISTA

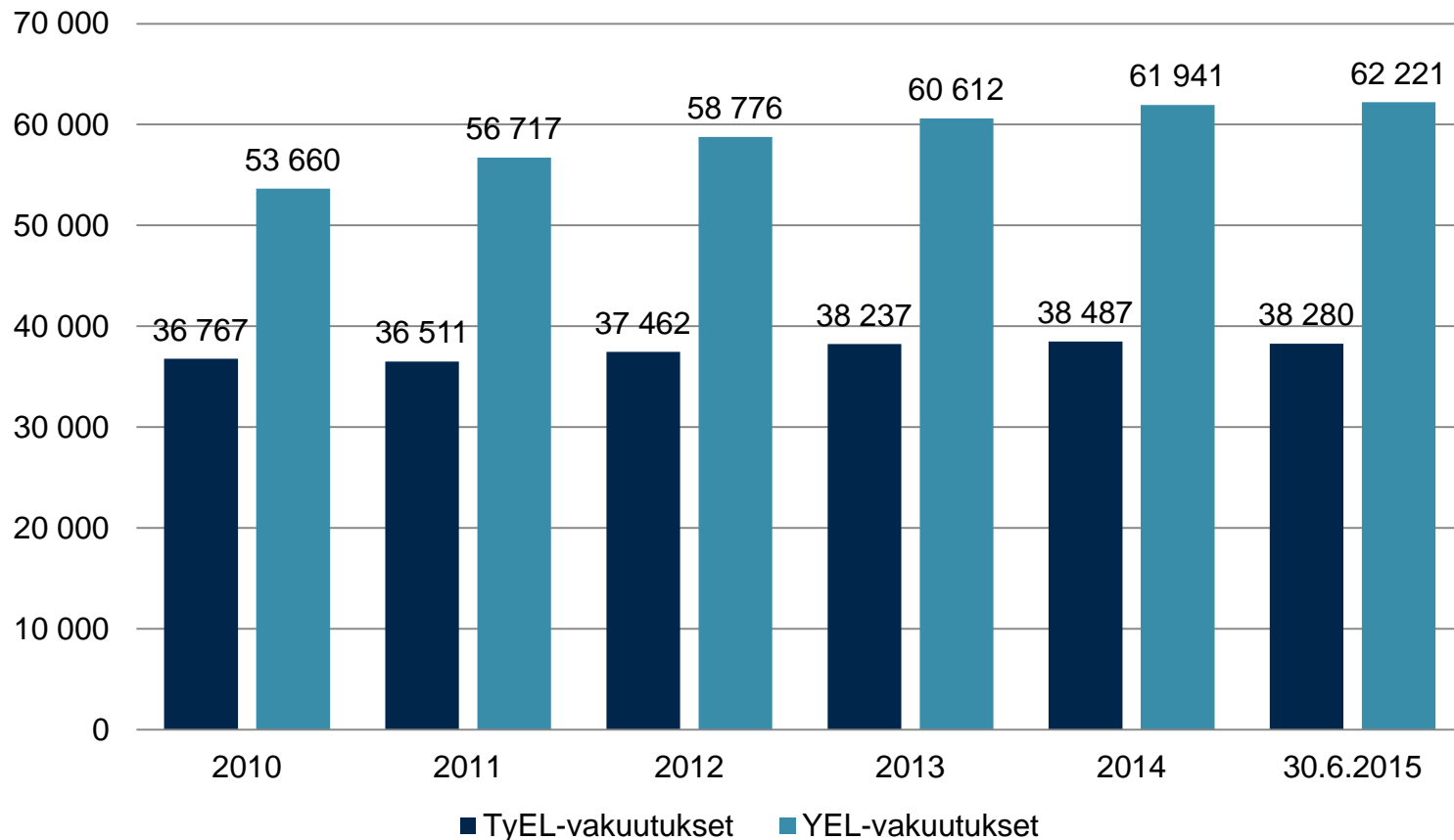
VAKAVARAISUUS HYVÄLLÄ TASOLLA

Vakavaraisuuden kehitys

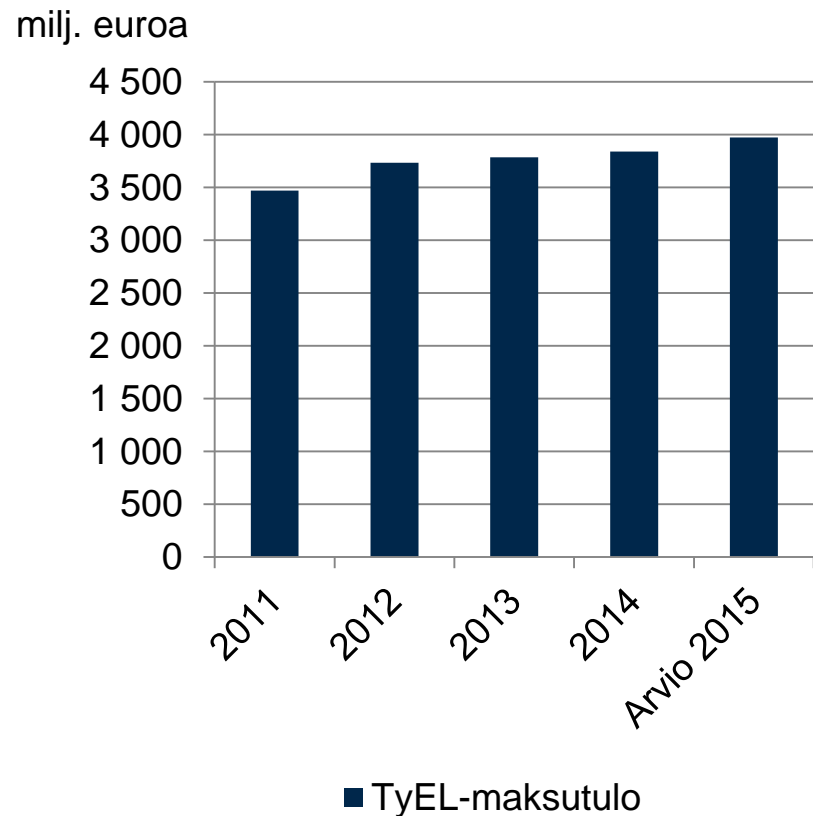
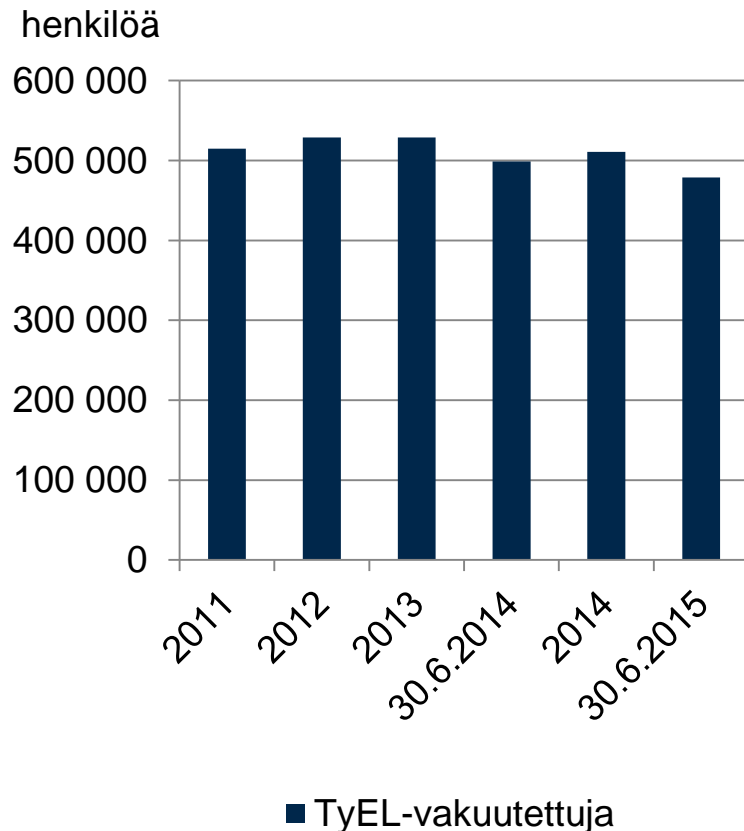
ASIAKASMÄÄRISSÄ EI SUURIA MUUTOKSIA

Vakuutusten lukumäärä

LÄHES PUOLI MILJOONAA VAKUUTETTUA TYÖNTEKIJÄÄ

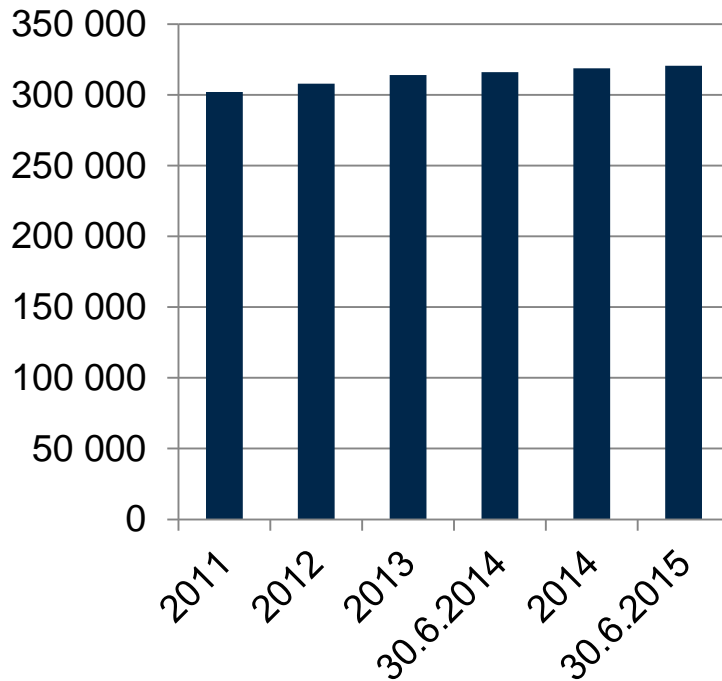
TyEL-vakuutettujen lukumäärä ja -maksutulo

ELÄKKEENSAAJIEN MÄÄRÄ KASVAA TASAISESTI

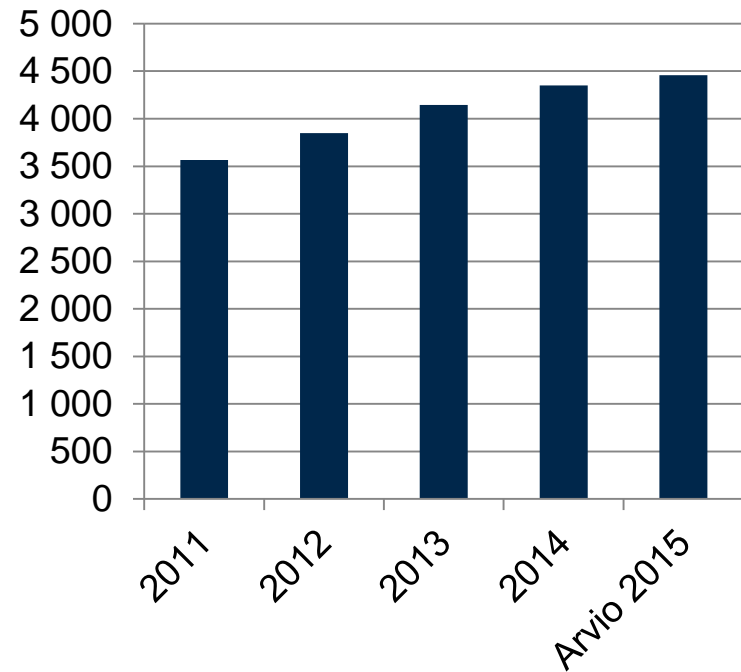
Eläkkeensaajat ja maksetut eläkkeet

henkilöä

■ Eläkkeensaaja

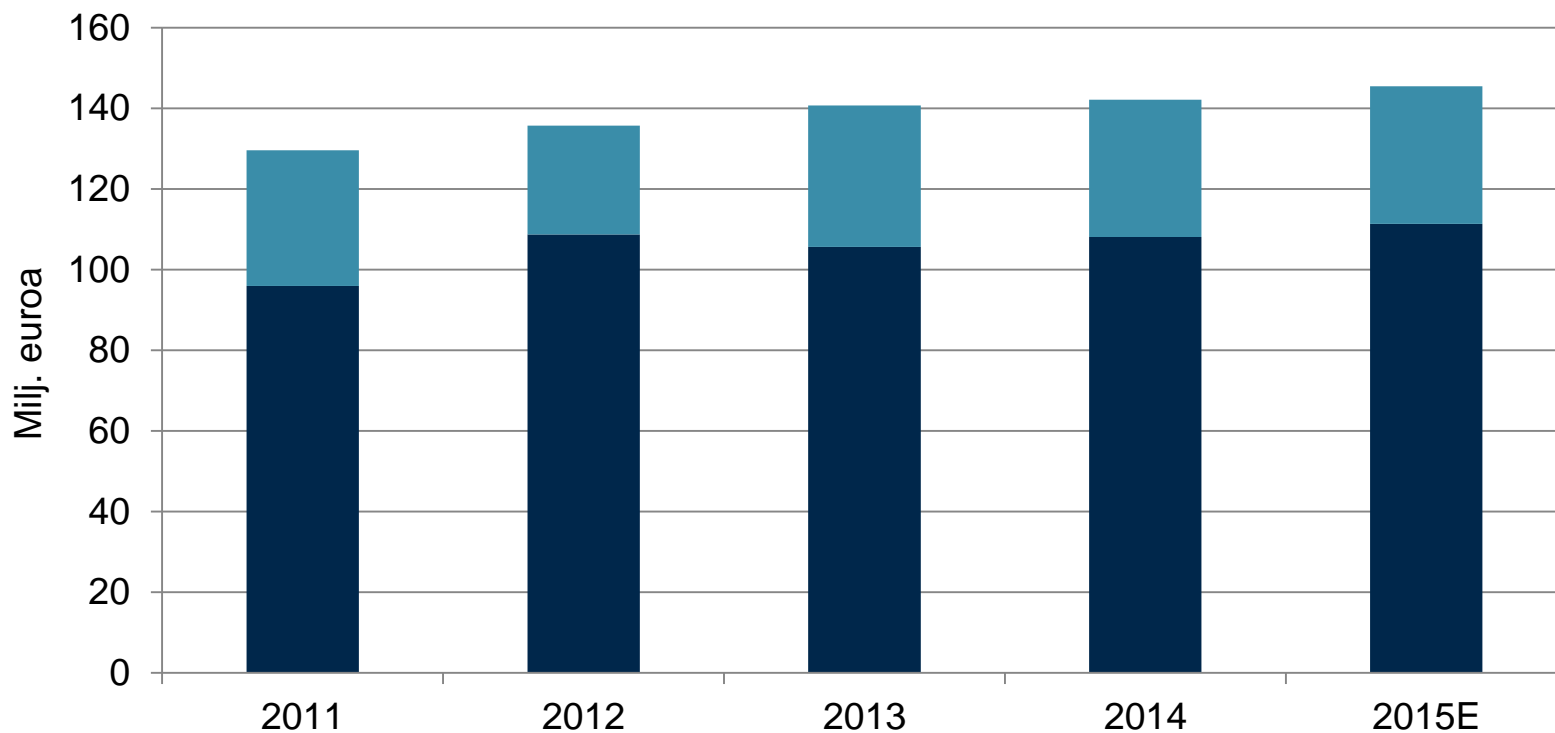
milj. euroa

■ Maksetut eläkkeet

HOITOKUSTANNUSTULOS JA HOITOKULUSUHDE

Liikekulut %
hoitokustannus-
tulosta =
hoitokulusuhde

■ Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut

■ Hoitokustannustulos

74 %

80 %

75 %

76 %

77 %

SIJOITUS- TOIMINTA H1/2015

Mikko Mursula, sijoitusjohtaja

SIJOITUKSET TUOTTIVAT TAMMI-KESÄKUUSSA 2015 6,2 %

Sijoitusten jakauma ja tuotto

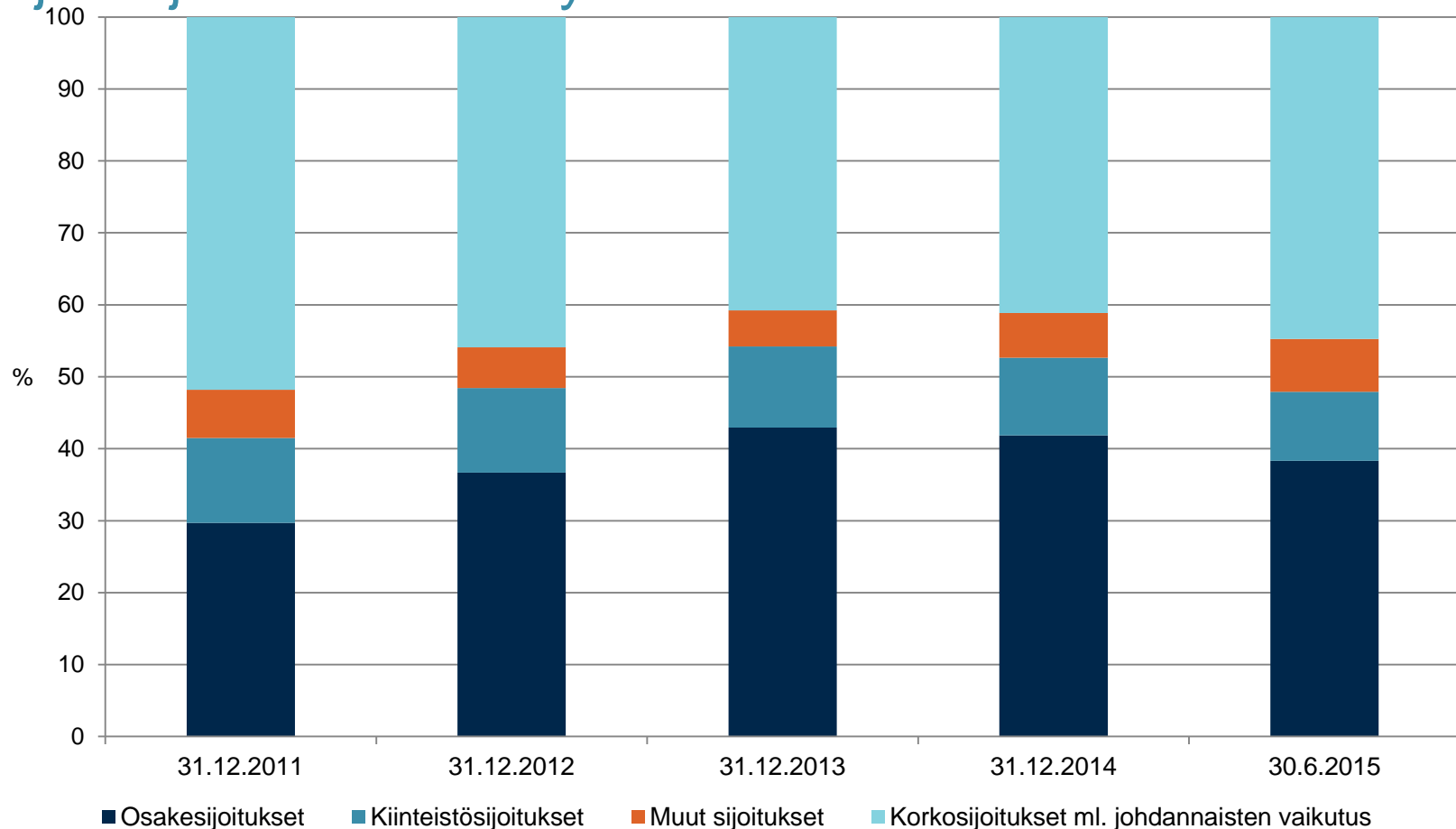
	Perusjakauma		Riskijakauma		Tuotto	Volatiliteetti
	milj. €	%	milj. €	%	%	
Korkosijoitukset	17 751,4	48,8	20 021,0	55,0	0,8	
Lainasaamiset	1 466,8	4,0	1 466,8	4,0	2,1	
Joukkovelkakirjalainat	14 832,3	40,7	13 474,9	37,0	0,7	1,4
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 976,5	13,7	4 564,2	12,5	-0,8	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	9 855,8	27,1	8 910,7	24,5	1,5	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	1 452,3	4,0	5 079,3	13,9	1,1	
(ml. sijoituksiin kohdistuvat saamiset ja velat)						
Osakesijoitukset	13 414,5	36,8	13 949,4	38,3	14,0	
Noteeratut osakkeet	10 430,7	28,6	10 965,5	30,1	15,4	9,2
Pääomasijoitukset	1 919,1	5,3	1 919,1	5,3	13,2	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	1 064,7	2,9	1 064,7	2,9	2,5	
Kiinteistösijoitukset	3 500,4	9,6	3 500,4	9,6	3,0	
Suorat kiinteistösijoitukset	3 004,0	8,2	3 004,0	8,2	2,6	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	496,5	1,4	496,5	1,4	5,5	
Muut sijoitukset	1 745,9	4,8	2 673,2	7,3	7,8	
Hedge- rahastosijoitukset	631,7	1,7	622,6	1,7	9,7	6,5
Hyödykesijoitukset	-2,3	0,0	74,5	0,2	-	
Muut sijoitukset	1 116,5	3,1	1 976,1	5,4	8,1	
Sijoitukset yhteensä		100,0	40 144,0	110,2	6,2	3,2
Johdannaisten vaikutus			-3 731,7	-10,2		
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	36 412,3		36 412,3	100,0		

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio on 1,5 vuotta.

16 Kokonaistuottoprosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut.

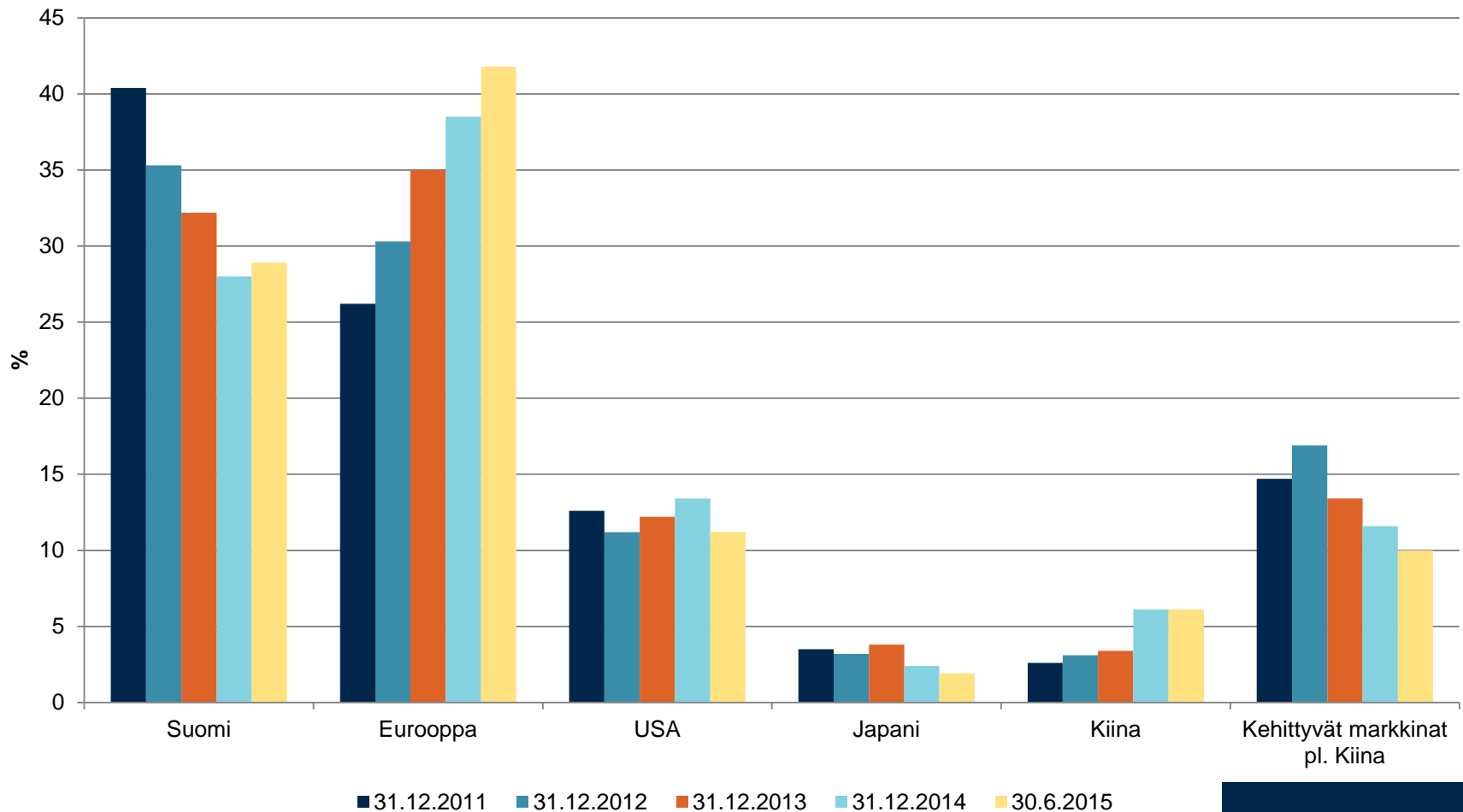
OSAKESIJOITUSTEN OSUUS HIENOISESSA LASKUSSA

Sijoitusjakauman kehitys

EUROOPPALAISTEN OSAKESIJOITUSTEN OSUUS KASVOI

Noteerattujen osakkeiden maantieteellinen jakauma

OMISTUS SUOMALAISYHTIÖISSÄ

3,0 MILJARDIA EUROA

Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset

Milj. euroa	30.6.2015	31.12.2014
↓ Sampo Oyj A	201	223
↓ KONE Oyj	188	212
↓ Nokia Oyj	183	359
↑ Stora Enso Oyj	172	79
↑ Wärtsilä Oyj Abp	167	148
↓ UPM-Kymmene Oyj	160	176
↓ Metso Oyj	110	124
↑ Neste Oyj	96	73
↑ Metsä Board Oyj	95	70
↓ Citycon Oyj	95	117

Prosentteina	30.6.2015	31.12.2014
Digia Oyj	14,58	14,58
↓ PKC Group Oyj	12,19	12,23
↑ Basware Oyj	10,76	10,70
Finnlines Oyj	10,58	10,58
Technopolis Oyj	10,41	10,41
Talentum Oyj	9,73	9,73
Sotkamo Silver Ab	8,72	8,72
CapMan Oyj	8,32	8,32
Martela Oyj	8,07	8,07
↑ Munksjö Oyj	8,03	5,98

KASVATAMME KIINTEISTÖ- SALKKUAMME

Tulevina vuosina lisää
sijoituksia sekä Suomesta
että ulkomailta

Kiinteistösijoitukset

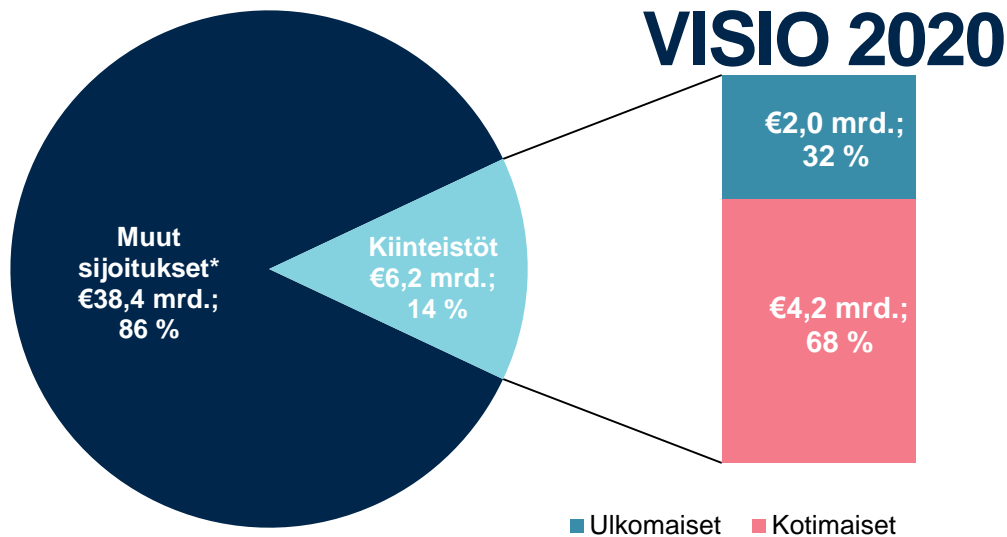
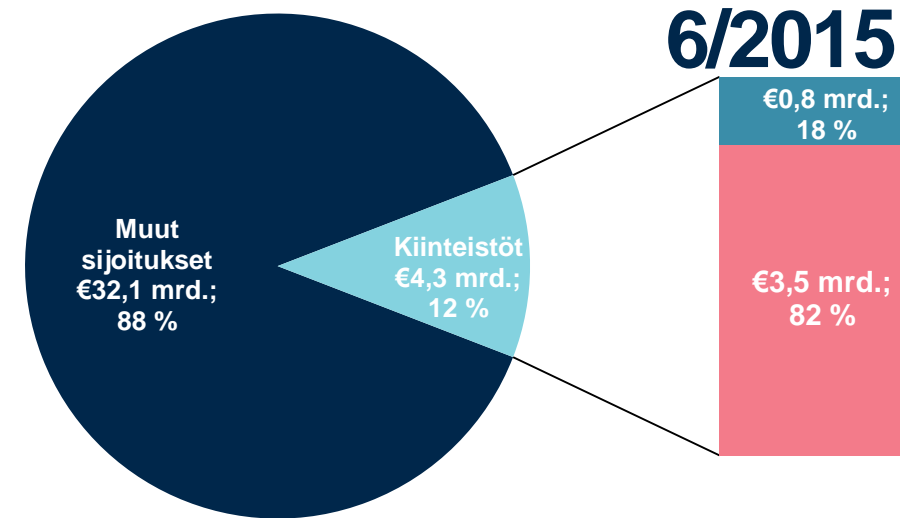
- täydentävät arvopaperisalkkua
- parantavat koko sijoitussalkun tuotto-riski-suhdetta

LÄHIVUOSIEN KIINTEISTÖSTRATEGIAMME

- Tavoitteena **lisätä suoria kotimaisia kiinteistöomistuksia** noin 150 milj. eurolla vuodessa noin 5 vuoden ajan
- Kiinteistösijoitusten **kasvun painopiste on ulkomaisissa kiinteistösijoituksissa**, joiden määrää tavoitellaan lisättäväksi noin 200 milj. euroa vuodessa
- **Ajankohtaisia kotimaisia hankkeita** mm. Kauppakeskus REDI ja Stockmannin logistiikkakeskus

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN TAVOITEALLOKAATIO

■ Ulkomaiset ■ Kotimaiset

* Oletuksena 4,5 %:n nimelliskasvu sis. TyEL-kassavirta

*Sijoitusmarkkinat ja
talousnäkymät*

MARKKINOILLA AJANKOHTAISTA TÄNÄÄN

- Yritysten H1/2015 tulokset keskimäärin **markkinaodotuksia parempia**
- Kiinan talouskasvu **hidastuu**
- Kreikan lainapakettineuvottelut jatkuvat
- USAn keskuspankin **odotetaan nostavan ohjauskorkoan**

LOPPUVUODEN NÄKYMÄT

- Euroopan keskuspankki **jatkaa osto-ohjelmaansa**. Korot pysyvät alhaalla.
- Osakekurssien heilahtelu jatkuu. Pysyvämpi nousu **edellyttää selkeää tuloskasvua**.
- USAn keskuspankin **oletettu koronnosto lisää heiluntaa** EM osakkeissa ja valuutoissa.
- **Alhainen korkotas** ohjaa sijoittajia edelleen etsimään vaihtoehtoja korkosijoituksille.

Tunnusluvut ja taulukot

VAKAVARAISUUSPÄÄOMA

%, vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvastaavasta	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Vakavaraisuusraja	14,1	15,5	15,0
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä	56,2	61,9	59,8
Vakavaraisuuspääoma ennen tasoitusmäärää	29,4	25,2	26,0
Vakavaraisuuspääoma (vakavaraisuusaste)	33,2	29,0	29,8

SIJOITUSJAKAUMA KÄYVIN ARVOIN

	Perusjakauma						Riskijakauma			
	30.6.2015		30.6.2014		31.12.2014		30.6.2015		30.6.2014 31.12.2014	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	17 751,4	48,8	14 637,7	43,7	15 109,9	44,2	20 021,0	55,0	37,7	40,4
Lainasaamiset ¹⁾	1 466,8	4,0	1 587,1	4,7	1 473,8	4,3	1 466,8	4,0	4,7	4,3
Joukkovelkakirjalainat	14 832,3	40,7	12 655,5	37,8	12 714,1	37,2	13 474,9	37,0	16,9	13,7
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 452,3	4,0	395,1	1,2	922,0	2,7	5 079,3	13,9	16,1	22,4
Osakesijoitukset yhteensä	13 414,5	36,8	13 597,1	40,6	13 568,3	39,7	13 949,4	38,3	44,3	41,9
Noteeratut osakkeet ³⁾	10 430,7	28,6	10 898,3	32,6	10 708,1	31,3	10 965,5	30,1	36,2	33,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1 919,1	5,3	1 582,0	4,7	1 677,6	4,9	1 919,1	5,3	4,7	4,9
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	1 064,7	2,9	1 116,7	3,3	1 182,6	3,5	1 064,7	2,9	3,3	3,5
Kiinteistösijoitukset	3 500,4	9,6	3 654,6	10,9	3 681,3	10,8	3 500,4	9,6	10,9	10,8
Suorat kiinteistösijoitukset	3 004,0	8,2	3 140,7	9,4	3 189,6	9,3	3 004,0	8,2	9,4	9,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	496,5	1,4	513,9	1,5	491,8	1,4	496,5	1,4	1,5	1,4
Muut sijoitukset	1 745,9	4,8	1 588,9	4,7	1 836,0	5,4	2 673,2	7,3	5,9	6,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	631,7	1,7	435,6	1,3	522,3	1,5	622,6	1,7	1,3	1,5
Hyödykesijoitukset	-2,3	0,0	2,9	0,0	-0,2	0,0	74,5	0,2	0,0	0,2
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 116,5	3,1	1 150,4	3,4	1 313,9	3,8	1 976,1	5,4	4,6	4,5
Sijoitukset yhteensä	36 412,3	100,0	33 478,3	100,0	34 195,5	100,0	40 144,0	110,2	98,8	99,2
Johdannaisten vaikutus							-3 731,7	-10,2	1,2	0,8
Sijoitukset käyvin arvoin yht.	36 412,3	100,0	33 478,3	100,0	34 195,5	100,0	36 412,3	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 30.6.2015 1,5 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO SITOUTUNEELLE PÄÄOMALLE 1.1.–30.6.2015

	Sijoitustoiminnan nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	milj. €	milj. €	%	%	%
		30.6.2015		30.6.2014	31.12.2014
Korkosijoitukset yhteensä	135,0	16 396,7	0,8	2,2	2,4
Lainasaamiset ¹⁾	30,5	1 460,8	2,1	2,1	4,3
Joukkovelkakirjalainat	91,8	13 775,0	0,7	2,2	1,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	12,8	1 160,9	1,1	2,8	9,0
Osakesijoitukset yhteensä	1 775,1	12 697,2	14,0	5,5	10,9
Noteeratut osakkeet ³⁾	1523,1	9 882,5	15,4	5,2	9,8
Pääomasijoitukset ⁴⁾	224,6	1 701,9	13,2	6,0	16,3
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	27,4	1 112,8	2,5	7,9	14,0
Kiinteistösijoitukset	106,3	3 596,2	3,0	2,5	5,4
Suorat kiinteistösijoitukset	80,0	3 115,9	2,6	2,4	4,9
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	26,3	480,3	5,5	2,9	8,5
Muut sijoitukset	142,5	1 824,5	7,8	0,8	17,7
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	54,5	563,0	9,7	3,5	6,8
Hyödykesijoitukset	-14,0	4,9			
Muut sijoitukset ⁷⁾	101,9	1 256,6	8,1	-0,3	21,8
Sijoitukset yhteensä	2 158,9	34 514,6	6,3	3,5	6,8
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-16,2				
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 142,6	34 514,6	6,2	3,4	6,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine -rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

PAREMPAA
ELÄMÄÄ,
OLE HYVÄ.

ILMARINEN